

BCJ-1601100101051602 Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

August - 2021

Sanskrit : Paper-16

Sanskrit Vyakaran (Op.)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના / Instructions :

(૧) કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(1) Write any five question.

(૨) બધા પ્રશ્નોના સમાન ગુણ છે.

(2) All questions carry equal marks.

૧ તૃતીયા વિભક્તિના ઉપયોગો ઉદાહરણ આપી સમજાવો. ૧૪

1 Explain the use of 'તૃતીયા' by giving illustration. 14

૨ પંચમી વિભક્તિના ઉપયોગો ઉદાહરણ આપી સમજાવો. ૧૪

2 Explain the use of પચ્ચમી by giving illustration. 14

૩ નીચેના રૂપો ઓળખાવો. ૧૪

3 Recognise the following grammatical forms. 14

રામેણ, રામાત્, ભાનવઃ, કવિભિઃ, પિતરૌ, નદ્યોઃ, પિતા ।

૪ નીચેના રૂપો ઓળખાવો. ૧૪

4 Recognise the following grammatical forms. 14

રામાય, ભાનવે, નદીષુ, વારિભિઃ, વધૂનામ્, રામસ્ય, નદીનામ્ ।

૫	નીચેના રૂપો ઓળખાવો.	૧૪
5	Recognise the following grammatical forms. લિખતઃ, અભવઃ, અક્ષિયન્, અભવત, સૃજામિ, પચન્તિ, લભસે	14
૬	નીચેના રૂપો ઓળખાવો.	૧૪
6	Recognise the following grammatical forms. ભવામિ, અમુજ્વામહિ, પચતિ, પઠસિ, હસથઃ, વહેથે, વિશતિ	14
૭	(અ) નીચેના ફકરાનો અનુવાદ કરો :	૭
7	(a) Translate following Paragraph. સંસ્કૃત ભાષા દેવભાષાઃ, પ્રાયઃ સર્વાસાં ભારતીયભાષાણાં જનની, પ્રાદેશિકભાષાણાઞ્ચ પ્રાણભૂતા ઇતિ । યથા પ્રાણી અન્નેન જીવતિ, પરન્તુ વાયુ વિના અન્નપિ જીવનં રક્ષિતું ન શક્નોતિ, તથૈવ અસ્મદ્દેશસ્ય કાપિ ભાષા સંસ્કૃતભાષાવલમ્બં વિના જીવિતુમક્ષમેતિ નિઃસંશયમ્ । અસ્યામેવ અસ્માકં ધર્મઃ, અસ્માકમિતિહાસઃ અસ્માકં ભૂતં ભવિષ્યઞ્ચ સર્વં સુસન્નિહિતમસ્તિ ।	7
	(બ) નીચેના ફકરાનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો :	૭
	(b) Translate following Paragraph in Sanskrit. સફળતા મેળવવા માટે આપણે અન્ય લોકો પર અવલંબન ન કરવું જોઈએ. અવલંબન તે ગુલામીનું બીજું નામ છે. બીજાના દાન પર જીવનારા લોકોને સ્વમાન હોતું નથી. માત્ર જાતમહેનત જ આપણામાં આત્મવિશ્વાસ સર્જે છે, વ્યક્તિત્વને વિકસાવે છે. જાતમહેનત ચારિત્ર્યનું નિર્માણ કરે છે. મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવા માટે હૃદયને બળ આપે છે. માત્ર પ્રમાદી લોકોને જ સફળતા એક આશ્ચર્ય તરીકે મળતી હોય છે.	7
૮	(અ) અનુવાદ કરો :	૭
8	(a) Translate : અસ્ત્યુજ્જયિની નામ નગરી । તસ્યાં પરિહૃતપ્રજાપીડો રાજા તારાપીડો નામઽભૂત । તસ્ય ચ રાજ્ઞોઽમાત્યો બ્રાહ્મણઃ શુકનાસો આસીત્ । અધ તસ્ય મહિષી વિલાસવતી નામ । ગચ્છતિ કાલે વિલાસવતી સુતમસૂત । શુકનાસસ્યાપિ જ્યેષ્ઠાયાં બ્રાહ્મણ્યાં મનોરમા નિધાનાયાં તનયો જાતઃ । તસ્ય વૈશમ્પાયનો નામાસીત્ । રાજ્ઞા સ્વસૂનોઞ્ચન્દ્રાપીડ ઇતિ નામ ચકાર । ચન્દ્રાપીડસ્ય વૈશમ્પાયનઃ પરં મિત્રમાસીત્ ।	7

(બ) સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો :	૭
(b) Translate in to Sanskrit.	7
<p>ભગવદ્ગીતા મહાભારતનો એક ભાગ છે. પરંતુ તે તેની રીતે સમ્પૂર્ણ છે. તેમાં ૭૦૦ શ્લોકો છે. વિલહેલ્મ વોન હમબોલ્ટે તેને વિશ્વનું સુંદર અને સાચું તત્ત્વજ્ઞાનીય ગીત કહ્યું છે. તેણે ફક્ત ભારતના લોકોને જ નહીં, પરંતુ વિશ્વના તત્ત્વજ્ઞાનને યાહનારાઓને પ્રભાવિત કર્યા છે. દરેક વ્યક્તિ તેના તત્ત્વજ્ઞાનને વિચારે છે અને તેનું પોતાની રીતે અર્થઘટન કરે છે. મુશ્કેલીના સમયે તેઓ મહાભારતમાં આવેલ આ તત્ત્વજ્ઞાન તરફ વળે છે અને તેમની મુશ્કેલીઓનું સમાધાન મેળવવા પ્રયત્ન કરે છે.</p>	
૯ નીચેના પર ટૂંકનોંધ લખો :	૧૪
9 Write short notes :	14
(૧) લેટ્-લકાર ।	
(૨) દ્વંદ્વ સમાસ ।	
૧૦ નીચેના પર ટૂંકનોંધ લખો :	૧૪
10 Write short notes :	14
(૧) સ્વર સન્ધિ ।	
(૨) ઢ્વિરૂપ ।	